

Jaarverslag

2022

Kennisplatform
Leefbaar en Kansrijk
Groningen

Voorwoord

Pagina 4

2 Ons jaar in cijfers

Pagina 6

3 Het Kennisplatform

We lichten kort toe wat het Kennisplatform Leefbaar en Kansrijk Groningen inhoudt, wat onze missie is en waar we ons mee bezighouden.

Pagina 7

4 Activiteiten

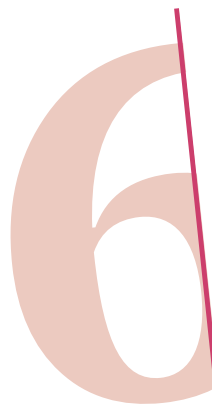
Een van onze kerntaken is het organiseren van verschillende activiteiten. De tijdlijn geeft een overzicht van onze activiteiten in 2022.

Pagina 8

5 Projecten

Naast het organiseren van activiteiten werken we, in opdracht, ook aan projecten. We lichten de projecten van 2022 toe.

Pagina 9

A large, stylized orange number '6' is positioned on the left side of the page, partially overlapping a vertical red line that runs down the center.

Lezingen en presentaties

We verzorgen regelmatig lezingen en presentaties op verzoek. Op de tijdlijn vind je een overzicht en kan je de presentaties downloaden.

[Pagina 10](#)

A large, stylized red number '7' is positioned on the left side of the page, partially overlapping a vertical red line that runs down the center.

Verslagen en blog

We schreven in 2022 meerdere verslagen en publiceerden een blog.

[Pagina 11](#)

A large, stylized green number '8' is positioned on the left side of the page, partially overlapping a vertical red line that runs down the center.

In de media

We fungeren als Kennisplatform graag als vraagbaak en leverden afgelopen jaar regelmatig een bijdrage voor de media.

[Pagina 12](#)

Voorwoord

Het afgelopen jaar werd ‘Groningen’ synoniem met ‘gasbel, aardbevingen, schade, gedoe’ en ook ‘falen–de overheid’. Ook al is en blijft Groningen in de eerste plaats een prachtige provincie, er zijn meerdere redenen waardoor de sombere rand het beeld bepaalde. De oorlog in Oekraïne laaide een discussie op over het open–draaien van de gaskraan in Groningen. De energieprijzen stegen en zo kwam de solidariteit met gedupeerden onder druk. Prompt wezen echte en zelfverklaarde energie–experts op het fortuin in de Groningse bodem. De mogelijke gevolgen van het doorzetten van de gaswinning op bewoners werd maar deels begrepen door een gebrek aan kennis en inlevingsvermogen.

We zagen tegelijkertijd ook dat de omvang, ernst en urgentie van de negatieve gevolgen van de gaswinning steeds breder worden erkend. Dat kwam mede door het politieke klimaat. Erkenning kwam van de parlementaire enquêtecommissie aardgaswinning Groningen én van het kabinet Rutte–IV. Staatssecretaris Vijlbrief verdiept zich in bewoners, erkent volmondig de problemen én draagt het belang van goede oplossingen uit.

Temidden van de turbulentie werd één ding duidelijk: er is nog steeds een gebrek aan kennis, begrip en inzicht in oplossingsrichtingen. Om deze reden gaven we als Kennisplatform talloze lezingen, interviews en presentaties. We schreven opiniestukken, rapporten en blogs. Steeds weer was het nodig om basisfeiten te herhalen: over de manier waarop decennialang met ‘veiligheid’ is omgegaan. Over het aantal huishoudens en gezinnen dat wordt bedreigd, getroffen en in de knel komt. Over de gevolgen van de versterkingsoperatie voor mens en samenleving.

We zien dat onze rol verandert: de ‘Groningse toestanden’ zijn geen lokaal issue meer, maar een nationale kwestie die moet worden opgelost. Kennis ervan is een voorwaarde voor goede beleidsafwegingen. Als Kennisplatform blijven wij een onafhankelijke autoriteit. Dit doen wij onder andere door op de hoogte te blijven van alle facetten van het dossier en door relevante partijen met elkaar te verbinden op een zodanige manier dat er consensus groeit over de feiten en consequenties. Wat gaat er mis en wat gaat er goed? Wat doen we hiermee als overheid, bedrijf of bewoner? En ook: hoe gaan we, samen en ieder voor zich, verder? Relaties tussen bedrijven, overheid, toezichthouder en bewoners zijn beschadigd en het is noodzakelijk deze te herstellen. Er moet geleerd worden van de gemaakte fouten: er is behoefte aan betere wetgeving en betere samenwerking rond grootschalige mijnbouw en energie projecten.

Als Kennisplatform zijn we gegroeid, zowel in onze contacten en netwerk als in het aantal activiteiten dat we organiseerden. Belanghebbenden weten ons in toenemende mate te vinden. Ook internationaal is er interesse in de ‘casus Groningen’ omdat de omvang ervan zo ongekend groot is. Bij onze activiteiten zijn drie kernthema’s leidend geweest: (1) het informeren over de maatschappelijke gevolgen van de gaswinning; (2) het stimuleren van het herstel van relaties en vertrouwen; en (3) het trekken van lessen uit de ‘casus Groningen’.

Op het eerste thema zien we veel concrete resultaten (zie ook hierboven). Steeds meer mensen zijn zich bijvoorbeeld bewust van de noodzaak, omvang en complexiteit van de versterkingsoperatie en schadeher–

stel. Wij zijn beslist niet de enigen; samen met anderen hebben wij hier aan bijgedragen.

De andere twee thema's hebben een langere horizon. Op het gebied van herstel van relaties en vertrouwen denken we een gebrek aan lef en vertrouwen te zien tussen en binnen de overheid, betrokken instanties en het bedrijfsleven. Het afgelopen jaar heeft het Kennisplatform regelmatig gepleit voor het belang van het herstellen van vertrouwen en relaties. We hebben we diverse partijen (waaronder overheid en parlement) expliciet gevraagd om hieraan te werken. Ook hebben we geprobeerd om kennis en expertise te bundelen over de manieren om hieraan te werken. Maar het is duidelijk dat er rond dit thema nog vele hindernissen te nemen zijn.

Het derde thema gaat over de lessen van en voor de gaswinningscasus in Groningen. Er is een wereld te winnen rond mijnbouw- en energieprojecten, onder meer door nieuwe wetgeving, andere omgang met veiligheid en betere samenwerkingsvormen die bedrijfsleven, overheid, toezichthouder en bewoners in staat stelt om lusten en lasten eerlijker te delen. Het Kennisplatform heeft zich hier voor ingespannen, deze thema's geagendeerd en de dialoog erover gestimuleerd. Ook hier geldt: we gaan dit, in goede samenwerking met vele anderen, vol goede moed voortzetten.

Tenslotte een blik vooruit. Zoals gezegd verwachten we dat de 'Groningse kwestie' nog 10 jaar een nationale opgave blijft. De waarde van het Kennisplatform zal, verwachten wij, blijven bestaan uit onze kennis, ons netwerk en ons vermogen om tussen kennisvelden en

actoren te vertalen en bemiddelen. We verwachten dat de groeiende behoefte aan onze expertise (om overzicht en inzicht te bieden, om actoren samen te brengen, om problemen, vragen en oplossingen te agenderen en ook om mee te denken over oplossingen) niet zal afnemen. We zien ook dat we, meer praktisch, steeds vaker gevraagd worden om professionals in het dossier te ondersteunen met kennis en contacten die zij nodig hebben om hun werk goed te kunnen doen.

Voor de toekomst voorzien we groei op internationaal vlak. Enerzijds is er belang om ervaring uit te wisselen met vergelijkbare internationale casuïstiek. Anderzijds zal men van 'Groningen' willen leren, naarmate breder bekend wordt hoe groot de maatschappelijke schade is.

Uiteindelijk is ons doel en verlangen om de kennisontwikkeling te bevorderen. Wat daarbij zou helpen is betere coördinatie tussen instanties, overheden en bedrijven over de onderzoeksvragen en programmering. Er is nu te vaak sprake van wildgroei en soms ook competitie tussen onderzoeksbureaus, -groepen en universiteiten. De uitwisseling tussen alfa, bèta en gammawetenschap moet worden gestimuleerd. Dit is geen eenvoudig technisch probleem met een eenduidige oplossing: het vereist een discipline-overstijgende aanpak. Wij nemen in de toekomst graag onze rol en verantwoordelijkheid, bijvoorbeeld door hardop te zeggen: dit moet en kan beter.

We kijken terug op een bewogen jaar, in de wetenschap dat dit opgaven zijn die ons nog zeker de komende 10 jaar bezig gaan houden.

ONS JAAR IN CIJFERS

250

Kennisoverzichten (tweede druk)

9

Presentaties/lezingen

14

Nationale en internationale media bijdragen
(900+ views uitzending Roundtable TRT World)

401

Views 'De impact van Gronings gas'

3

Kenniscafé's

17

Sprekers op het Kenniscongres

37

Geïnterviewden voor evaluatie
Commissie Bijzondere Situaties

Het Kennisplatform

Het Kennisplatform Leefbaar en Kansrijk Groningen verzamelt en deelt kennis en onderzoek dat relevant is voor sociaal-maatschappelijk beleid in het Groningse gaswinningsgebied. Het Kennisplatform heeft als doel het creëren van aandacht voor de sociaal-maatschappelijke impact in het mijnbouwbeleid. We brengen mensen en kennis samen om kennisdeling en kennisbenutting te stimuleren. Daarmee dragen we bij aan de verbetering van beleid. Het Kennisplatform stimuleert samenwerkingsverbanden, co-creatie en een divers netwerk.

Het Kennisplatform Leefbaar en Kansrijk Groningen heeft 3 kerntaken:

- Het verzamelen, overzichtelijk maken en duiden van kennis
- Het creëren van een overzicht van kennislacunes
- Het delen van kennis en publiek maken van resultaten

Verschillende activiteiten dragen bij aan het vervullen van deze kerntaken. We organiseren evenementen voor iedereen die geïnteresseerd is in onderzoek en kennis gerelateerd aan de hoofdthema's van het Kennisplatform. Daarnaast voeren we projecten uit, publiceren we Kennisoverzichten en fungeren we als kennisloket.

Het Kennisplatform heeft een interdisciplinair **team**. We versterken elkaar door onze verschillende invalshoeken en talenten. Op dit moment bestaat het vaste team uit 7 personen: wetenschappelijk directeur, coördinator, twee onderzoekers, projectsecretaris, communicatieadviseur en een phd-student. Daarnaast krijgen we ondersteuning van een studentassistent.

Activiteiten

18 januari 2022

Kenniscafé *De toekomst van exploitatie in Noord-Nederland.*

[Meer informatie](#)

9 februari 2022

Seminar *Reconciliation and the restoration of relations in Groningen.*

[Meer informatie](#)

28 juni 2022

Kenniscafé *Bewonersparticipatie in de versterking en daarbuiten.*

[Meer informatie](#)

27 oktober 2022

De impact van Gronings gas in samenwerking met Pakhuis de Zwijger. [Meer informatie](#)

27 januari 2022

Webinar *Groningen en de bevingen. Hoe kennis beleid nauwelijks beter maakt — over de Critical Reviews.*

[Meer informatie](#)

15 februari 2022

Kenniscafé *Over de immateriële scharederegeling, het Verhalenplatform van het IMG en erkenning.* [Meer informatie](#)

13 oktober 2022

Kenniscongres *Experiment Groningen: Inzicht en impact.* [Meer informatie](#)

Projecten

Evaluatie Commissie Bijzondere Situaties

In opdracht van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat, hebben we een evaluatie uitgevoerd van de Commissie Bijzondere Situaties. Deze Commissie is sinds 2014 actief als een vangnet voor bewoners van het gaswinningsgebied die door een stapeling van problemen in de knel komen. De Commissie biedt maatwerkoplossingen om bewoners weer perspectief te geven. [Meer informatie](#)

De resultaten van de evaluatie worden gepresenteerd in het eindrapport [Hulp bij bijzondere en schrijnende situaties in Groningen: een evaluatie en vooruitblik](#). Het rapport werd eind mei aangeboden aan de opdrachtgever, het ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Staatssecretaris Vijlbrief heeft het rapport aan de Tweede Kamer overhandigt op 30 juni 2022, waar het tijdens het commissiedebat Mijnbouw/Groningen besproken is.

Serie Masterclasses

In samenwerking met Sustainable Society (RUG) ontwikkelden we een [serie masterclasses](#). Met online presentatie worden alle kanten van de Groninger gaswinningsproblematiek door experts belicht. Aan de orde komen de geologische oorzaken en de bouwkundige gevolgen, maar ook de institutionele afwikkeling, de gezondheid van de bewoners en de economische effecten.

Een integraal begrip van de oorzaken, en de verschillende ‘sociaal-maatschappelijke’ gevolgen van de gaswinning in Groningen zijn van groot belang voor een goede omgang met de problematiek. Met de masterclasses willen we geïnteresseerden verdiepende inzichten bieden met betrekking tot dit thema. We geven op een toegankelijke manier overzicht en delen kennis vanuit verschillende disciplines.

Lezingen en presentaties

31 maart 2022

Masterclass *De maatschappelijke impact van gaswinning in Groningen*. [Presentatie](#)

28 juni 2022

Kenniscafé *Bewonersparticipatie in de versterking en daarbuiten*. [Presentatie](#)

30 augustus 2022

Programmamanagers overleg: Evaluatie Commissie Bijzondere Situaties. [Presentatie](#)

27 oktober 2022

De impact van Gronings gas, Amsterdam. [Presentatie](#)

18 november 2022

UG Meet & Greet: Perspectives on polarization. [Presentatie](#)

11 april 2022

Alumnibijeenkomst Twentse Groningers Rijksuniversiteit Groningen. [Presentatie](#)

23 augustus 2022

DEEPNL summerschool. [Presentatie](#)

20 oktober 2022

Meeting the challenges of climate change and safety in high-risk industries, Royaumont Abbey. [Presentatie](#)

17 november 2022

Dutch Studies Lecture. [Presentatie](#)

Verlagen & blog

Kenniscongres Plenaire opening – [verslag](#)

Kenniscongres sessie *Sociaal-emotionele ondersteuning*– [verslag](#)

Kenniscongres sessie *Participatie en zeggenschap* – [verslag](#)

Kenniscongres sessie Geopolitiek en (politieke) spanningen – [verslag](#)

Het systeem functioneert niet. Toch gaan we ermee door – [blog](#)

In de media

Januari	Noord Vandaag – uitzending
Maart	GBB krant – artikel
April	Expeditie Participatie – interview
Mei	Deutsche Welle – fragment
Juni	Noord Vandaag – uitzending
Juni	De Linkse Mannen lossen het op – podcast
Juni	Noorderbreedte – blog
Juni	NRC – opiniestuk
Juni	EenVandaag – uitzending
Juni	GBB krant – artikel
Oktober	Hart van Nederland – uitzending
November	GBB krant – artikel
November	Roundtable TRT World – uitzending
December	Binnenlands Bestuur – artikel

Dit is een uitgave van
Kennisplatform Leefbaar en Kansrijk Groningen
www.kennisplatformleefbaar.nl

